

STATUT
TOWARZYSTWA
WZAJEMNYCH UBEZPIECZEŃ
W KRAKOWIE,

obejmujący zarazem warunki ubezpieczeń w dziale ogniowym.

W KRAKOWIE,
CZCIONKAMI DRUKARNI «CZASU» POD ZARZ. JÓZEFA ŁAKOCIŃSKIEGO.

NAKŁADEM TOWARZYSTWA.
1882.

35

2041-03-09

B2 57042
643075 III

C-2324

ROZDZIAŁ I.

Ustawy zasadnicze.

§ 1. Towarzystwo ubezpieczeń od ognia, zawiazane przez dobrowolne stowarzyszenie się ziemian, ma na celu utworzyć pomiędzy pierwotnie stowarzyszonymi i wszystkimi, którzy później do niego przystapia, wzajemne ubezpieczenie od szkód, jakie przez pożar w ich ubezpieczonej własności zrzadzone będą.

Cel.

§ 2. Towarzystwo ma siedzibę w Krakowie, nosi nazwę: **Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie** i przyjmuje za godło: św. Floryana, patrona od ognia.

Nazwa i godło Towarz.

§ 3. Towarzystwo jest prywatnem, działa jednak pod opieką Władz Rządowych; przystąpienie do niego jest dobrowolnem. Z natury swojej nie przyniesie stowarzyszonym ani dywidendy, ani zysku w gotowiznie. Z końcem każdego roku Towarzystwo wykazawszy ogółową sumę wszystkich kwot wypłaconych poszkodowanym Członkom, z doliczeniem do tego kosztów zarządu, rozłoży wedle brzmienia niniejszego Statutu całoroczny wydatek na wszystkich stowarzyszonych, w stosunku do zabezpieczonych przez każdego z nich wartości.

Natura Towarzystwa.

§ 4. Działanie Towarzystwa rozciaga się na Galicyą, Kraków i Bukowinę. Wolno będzie także Towarzystwu przyjmować ubezpieczenia w innych krajach koronnych monarchii austriackiej i po za obrębem téjże.

Zakres działania.

§ 5. Głównem przeznaczeniem Towarzystwa jest ubezpieczenie gospodarstw wiejskich; jednakże przyjmowanemi będą także ubezpieczenia w miastach, z uwzględnieniem różnicy klasyfikacyi i wymiaru składek, jakie z natury budowli miejskich wynikają.

Ubezpieczenia w miastach.

§ 6. Wszelkie oszacowania, składki i wypłaty będą obliczane i uiszczane w walucie, która w chwili przypadającego uiszczenia prawnie obowiązująca będzie.

Waluta obowiązująca.

ROZDZIAŁ II.

Przedmiot i rodzaje ubezpieczenia.

§ 7. Przedmiotem ubezpieczenia jest wszelki majątek ruchomy i nieruchomy, uszkodzeniu od ognia podlegający, z wyjątkami w §. 11 oznaczonemi.

Przedmiot ubezpieczenia.

§ 8. Majątkiem nieruchomym są wszelkie budowle; majątkiem ruchomym produkta w budynkach lub stertach, sprzęty, inwentarze i t. d., to jest każdy przedmiot, który z miejsca na miejsce przeniesionym być może.

Majątek ruchomy i nieruchomy.

§ 9. Ubezpieczenia są dwojakiego rodzaju pod względem trwania: ciągle i czasowe.

Ubezpieczenia odnośnie do czasu.

- a) Ubezpieczenie jest ciągłe, kiedy przystąpienie do Towarzystwa jest na czas nieograniczony, a wtedy przechodzi ono z roku na rok, dopóki odwołaniem nie będzie, stosownie do przepisów niniejszego Statutu.
- b) Ubezpieczenie jest czasowe, kiedy się rozciąga na pewną liczbę miesięcy, w wykazie wymienioną.

Przy odnowieniu ubezpieczenia czasowego ziemiopłodów musi być nowy zmienny wykaz podany, z wyszczególnieniem dokłądem, ile w owej porze z którego rodzaju ziemiopłodów w czasie trwania ubezpieczenia ubywać będzie.

Zaś przy odnowieniu ubezpieczenia ciągłego ziemiopłodów, Towarzystwo poręcza ogólną tylko wartość wszystkich ubezpieczeniem objętych ziemiopłodów do wysokości sumy ubezpieczonej, bez względu na to, czyli zapasy jednego rodzaju ziemiopłodów w porównaniu do pierwotnego wykazu zmniejszyły się, a natomiast zapasy innego rodzaju ziemiopłodów zwiększyły się.

Za podstawę do obliczenia szkody przy ciągłym zabezpieczeniu ruchomości, służą rejestra z największą dokładnością prowadzone, oparafowane i właściwą pieczęcią opatrzone.

Ubezpieczenie nieruchomości może być tylko ciągłe. Ubezpieczenie zaś ruchomości, jest ciągłym albo czasowym.

Warunki i przepisy ubezpieczenia czasowego ruchomości, objęte są rozdziałem IX.

Ubezpieczenie majątku ruchomego może też być dwojakie, ze względu na miejscowość, w której się znajduje przedmiot ubezpieczony, to jest albo łączne albo oddzielne:

- a) Jeżeli nie jest oznaczonym dokładnie budynek lub miejsce składu, w którym się znajduje przedmiot ubezpieczony, ale ubezpieczenie ma być ważne dla każdego budynku i każdego miejsca składu w obrębie wyraźnie wskazanej realności (folwarku, osady i t. p.) wtedy ubezpieczenie jest łączne. W tym razie wolno jest przedmiot ubezpieczenia w obrębie wskazanej realności z miejsca na miejsce naprzemian według potrzeby przenosić, zaliczka zaś od takich ubezpieczeń płaconą będzie według przeciętnej taryfy budynków na zachowanie przedmiotów przeznaczonych.
- b) Jeżeli przeciwnie oznaczonym jest wyraźnie budynek lub miejsce składu, w którym przedmiot za ubezpieczony ma się uważać, wtedy ubezpieczenie jest oddzielnem. W takim razie za przeniesieniem do innego budynku, przedmiot przestaje być ubezpieczonym, chyba że Dyrekeya wyraźnie na to przyzwoliła.

Ubezpieczenie majątku ruchomego jest wreszcie dwojakie pod względem niezmiennej lub zmiennej wartości do ubezpieczenia podanej, i odnośnie do tego jest niezmiennem lub zmiennem.

- a) Jeżeli wartość przedmiotu przez cały ciąg trwania ubezpieczenia pozostaje ta sama, wtedy ubezpieczenie jest niezmiennem;
- b) Jest zaś zmiennem, kiedy się przypuszcza, iż ilość lub wartość zabezpieczonego przedmiotu ulega zmianie w ciągu trwania ubezpieczenia.

Ubezpieczenie odnośnie do miejsca.

Ubezpieczenie odnośnie do wartości.

§ 10. Wolno jest ubezpieczać nieruchomości całkowicie albo częściowo. Jeżeli przedmiot składa się z niektórych części ogniotrwałych, można takowe wyłączyć, a wszystkie lub pojedyncze części uszkodzeniu podlegające, ubezpieczyć.

Całkowite
lub częściowe
ubezpiecze-
nia.

W tych razach opis do ubezpieczenia podanych części przedmiotu (n. p. dachu, drzwi, okien i t. p.), musi być tak dokładnie sporządzonym, aby co do rozciągłości zabezpieczenia żadna wątpliwość zachodzić nie mogła. Jeżeli nie są wyraźnie wymienione pojedyncze części ubezpieczyć się mające, natenczas cały przedmiot za ubezpieczony się uważa.

Zasada ubezpieczenia częściowego może być także do ruchomego majątku, n. p. machin, narzędzi i t. d. zastosowaną, z tem jednak zastrzeżeniem, że tylko całe części składowe, a nie uszkodzenie tychże ubezpieczonemi być mogą.

Również przy ubezpieczeniu krescencyi oddzielić można ziarno od słomy i takowe osobno ubezpieczyć.

§ 11. Od ubezpieczenia są wyłączone:

Wyłączenie
od ubezpie-
czenia.

- a) Fabryki i składy wyrobów nadzwyczajnemu niebezpieczeństwu ulegające;
- b) Wszelkie budynki na cele wojenne przeznaczone;
- c) Gotowe pieniądze, wszelkiego rodzaju obligi i dokumenta, kosztowności, dzieła sztuki i wszystko, czemu upodobanie nadzwyczajną wartość nadaje.

Dyrekeya ma w każdym razie prawo wyłączyć od ubezpieczenia wszelkie pojedyncze przedmioty, tak ruchome jak i nieruchome, a nawet całe miejscowości z powodu szczególnego niebezpieczeństwa lub z przyczyn, jakie za odpowiednie pomyślności Towarzystwa uzna; ma także prawo już ubezpieczone przedmioty od dalszego ubezpieczenia wyłączyć, t. j. wypowiedzieć ubezpieczenie, lecz powinna w takim razie ubezpieczonego zawiadomić o tem na trzy miesiące naprzód.

W takich jednak wypadkach, gdzie się Dyrekeya przekona, że w opisie lub wartości przedmiotów zabezpieczonych, zostały zrobione niezgodne z rzeczywistością podania, może być ubezpieczenie niezwłocznie za zwrotem składki za czas nieubiegły, zniesionem.

ROZDZIAŁ III.

Przystępowanie do Towarzystwa i ogólne obowiązki Członków.

§ 12. Wolno jest każdego czasu przystąpić do Towarzystwa. Przystępujący składa lub przesyła wykaz swój, bądź osobiście, bądź przez umocowanego, z zachowaniem odpowiednich przepisów. Tylko przystępujący do Towarzystwa z ubezpieczeniem ciągłym, uważani będą za stałych Członków Towarzystwa.

Przystępowanie do Towarzystwa.

§ 13. Przy ubezpieczeniu budynków instytucyjnych, korporacyjnych, funduszy, rządowych, gminnych, przyjmuje zobowiązania naprzeciw Towarzystwu władza lub osoba do zastępstwa ustawami powołana; w każdym zaś innym razie, ta osoba, której kosztem i staraniem odbudowanie przedmiotu zniszczonego lub uszkodzonego uskutecznione być winno. Jeżeli obowiązek ten na kilku osobach wspólnie ciąży, wolno wszystkim w porozumieniu się, przez jednego lub też każdemu z osobna, swoją część ubezpieczyć.

Ubezpieczenie własności korporacyjnych.

Przystępowanie osób niebędących właścicielami.

§ 14. Osoby nie będące właścicielami ubezpieczyć się mających przedmiotów, jakoto: dzierżawcy, pełnomocnicy, rządcy, opiekunowie, kuratorowie, sekwestratorowie, czasowi lub dożywotni posiadacze, powinni celem przelania na właściciela praw i obowiązków płynących z ubezpieczenia, udowodnić na kontrakcie, sądowym poleceniu lub prawnem zarządzeniu oparte prawo przystępowania do Towarzystwa i w razie pogorzeł odbierania wypłat do rąk swoich.

Przystępowanie częściowych właścicieli nieruchomości.

§ 15. Jeżeli przedmiot ubezpieczenia należy do kilku właścicieli, w takim razie każdy z nich ma prawo ubezpieczyć swoją część, chociażby drudzy ze swemi częściami do ubezpieczenia nie przystąpili.

Obowiązki przystępujących.

§ 16. Każdy przystępujący do tego Towarzystwa obowiązany jest:

a) Podpisać wykaz we właściwej formie przez Dyrekcyą ułożony.

Mocą tego wykazu, w którym przedmiot, który chce ubezpieczyć, jego opisanie i wartość zamieszczone być powinny, przyjmuje na siebie zobowiązanie poddania się wszystkim przepisom objętym w niniejszym statucie.

b) Uiszczyć zaliczkę na składkę za czas ubezpieczenia na niego przypaść mającą.

c) Uiszczyć opłatę na fundusz rezerwowy stosownie do §. 70.

Sposób przystępowania.

§ 17. Wykaz przez każdego przystępującego sporządzony i podpisany będzie w dwóch egzemplarzach jednobrzmiących, z których jeden przesłany będzie Dyrekcyi, a drugi Delegatowi postanowionemu dla okolicy, w której przedmiot ubezpieczyć się mający jest położony; wyszczególnione zaś w §. 16 opłaty, uiszczone być mają do kasy Dyrekcyi w Krakowie lub do rąk wskazanych na ten cel osób. Jeżeli Dyrekcyja lub jej Reprezentacya po przyjęciu wykazu, wyda świadectwo (policę §. 21), wtedy początek ubezpieczenia będzie się rachował od pierwszej 12tej godziny południowej po nadejściu wykazu do Dyrekcyi lub jej Reprezentacyi, przy zachowaniu przepisów §. 16 i jeżeli żadne inne zastrzeżenie w świadectwie zrobione nie zostało.

Zaliczka na składkę

§ 18. Każdemu przystępującemu obliczoną będzie zaliczka na niego przypadająca według stopy każdorocznie przez Dyrekcyą ustanowionej, stosownie do §. 51, jako też i należność na fundusz rezerwowy (§. 70).

Regestra zcho-
za i paszy.

§ 19. Przy ubezpieczeniu zbioru w snopach i ziarnie, równie jak przy ubezpieczeniu paszy, rejestra przychodu i rozchodu w największym porządku i z najściślejszą dokładnością prowadzonymi być powinny.

Ubezpieczenie się w innych Towarzystwach.

§ 20. Nie wolno jest jednocześnie przedmiotu ubezpieczać w tem i innym jeszcze Towarzystwie krajowem lub zagranicznym. Jeżeli jednak Towarzystwo nie przyjmie całej wartości jakiego przedmiotu, wtedy nadwyżkę można zabezpieczyć w innym Towarzystwie za wyraźnem przyzwoleniem Dyrekcyi. Toż samo stosuje się do takich ruchomości, które w tem Towarzystwie w ogóle przyjętemi być nie mogą.

Dyrekcyja winna podającemu prośbę w tym przedmiocie, dać odpowiedź w przeciągu dni 14 po otrzymaniu takowego żądania. Jeżeli w tym przeciągu czasu odpowiedź nie nastąpi, podający przez to samo nabywa prawa do wspomnionego ubezpieczenia się. Niedopełniający przepisów tego paragrafu, traci wszelkie prawa w Towarzystwie.

Świadectwo ubezpieczenia.

§ 21. Przystępujący do Towarzystwa, otrzyma od Dyrekcyi w dowód przyjęcia świadectwo ubezpieczenia (*polizza*), sporządzone według stale przyjętego wzoru.

W tem świadectwie wymienione będą: krótki ale wyraźny i dokładny opis ubez-

pieczonych przedmiotów, ich wartość, wysokość zaliczki według taryfy, stosownie do której składka będzie obliczona; oznaczenie czasu, od którego ubezpieczenie się poczyna i w którym się kończy; wreszcie dodanym będzie wyciąg ze statutów Towarzystwa, obejmujący prawa i obowiązki stowarzyszonych.

ROZDZIAŁ IV.

Oszacowanie i opisanie przedmiotów do ubezpieczenia podanych.

§ 22. Przystępujący sam oznacza wartość przedmiotów, które w Towarzystwie ubezpiecza i opisanie ich podaje. Opisanie powinno być ściśle zgodne z rzeczywistością, a podana wartość nie powinna w żadnym razie przenosić wartości rzeczywistej.

Opis i oznaczenie wartości przedmiotów.

W razie ubezpieczenia kilku obok siebie stojących budynków, opisanie ich i oszacowanie każdego szczegółowo powinno być jak najdokładniejsze, aby na wypadek częściowego pożaru, rzeczywista wysokość przypadającego wynagrodzenia z łatwością obliczyć się dała; — tak opisanie jak i wartość ulegną następnie sprawdzeniu.

Budynki, w których ubezpieczone być mają ruchomości, powinny być także dokładnie opisane tak co do konstrukcyi, jak co do właściwego przeznaczenia; rozumie się ze względu na okoliczności zwiększające lub zmniejszające niebezpieczeństwo ognia.

Niemniej przedmioty wszelkie ruchome do ubezpieczenia podane, powinny być szczegółowo wymienione i opisane, tak pod względem ilości, jak pod względem gatunku i wartości.

Ubezpieczeń ogółowych, to jest podanych w ryczałtowej wartości ubezpieczonych przedmiotów bez ich szczegółowego wymienienia, np. całego majątku, na teraz Towarzystwo przyjmować nie będzie.

§ 23. Kto posiadłość swoją ubezpieczył poniżej rzeczywistej wartości, może z zastosowaniem się do przepisów statutu, każdego czasu wartość zabezpieczoną podwyższyć i w takim razie otrzyma dodatkowe świadectwo ubezpieczenia.

Podwyższenie wartości zabezpieczonych.

§ 24. Delegat odbiera drugi egzemplarz wykazu przesłanego do Dyrekcyi, sprawdza opisy i oszacowania z przyzwaniem, o ile tego uzna potrzebę, jednego lub więcej Członków Towarzystwa, a to celem udzielenia Dyrekcyi opinii o ubezpieczeniu.

Sprawdzenie opisu i oszacowania.

Opinię swoją i uwagi obowiązany jest przesłać do Dyrekcyi w jak najkrótszym czasie.

§ 25. Dyrekcyja utrzymywać będzie spis wszystkich w Towarzystwie ubezpieczonych nieruchomości, do którego zaciąganiem będzie każde dokonane ubezpieczenie.

Spis.

§ 26. O każdej zmianie, która zaszła w ubezpieczonym przedmiocie lub w jego pobliżu, a takiej, przez którą niebezpieczeństwo ognia oczywiście zwiększonym zostało, ubezpieczony powinien donieść Dyrekcyi Towarzystwa w przeciągu dni 30, oraz zapłacić dodatek do zaliczki, jaki w skutku zwiększonego niebezpieczeństwa przyspaść na niego może; gdyby tego nie uczynił, ubezpieczenie dokonane na podstawie pierwotnego wykazu staje się nieważnem.

Donoszenie o zmianach zaszłych w przedmiocie.

Donoszenie
o zmianie
właściciela.

Przy przejściu ubezpieczonych ruchomości w inne ręce, winien dawny posiadacz nowonabywcę zawiadomić o istniejącem ubezpieczeniu i zarazem przesłać Dyrekeyi doniesienie; gdyby tego nie uczynił, odpowiedzialnym będzie Towarzystwu za wszystkie późniejsze opłaty. Nowy posiadacz ma w przeciągu trzech miesięcy od objęcia w posiadanie oświadczyć, czy chce lub nie chce pozostać w Towarzystwie, w przeciwnym razie ubezpieczenie ustaje. Dyrekeyi w takich przypadkach służy prawo bezzwłocznego zniesienia ubezpieczenia.

ROZDZIAŁ V.

Obowiązki Towarzystwa co do wypłaty wynagrodzeń.

Wypłata wynagrodzenia.

§ 27. Towarzystwo wypłaca w razie zdarzonego pożaru wynagrodzenie za rzeczywistą szkodę zrządzoną w ubezpieczonym przedmiocie, bez względu czy pożar powstał w skutek przypadku lub przyrodzonych zjawisk (np. od pioruna), czy w skutek nieostrożności lub z winy osoby niebędącej właścicielem majątku ubezpieczonego; nareszcie bez względu, czy poniesiona szkoda pochodzi od ognia, czy od zawalenia się sąsiedniego budynku pożarem objętego, czy od działania narzędzi do gaszenia i ratunku użytych.

Nawet wtedy, kiedy szkoda powstała w skutek eksplozyi, rozebrania, zburzenia lub wyłomu zrobionego dla powstrzymania płomieni, takowa uważana będzie za szkodę przez ogień zrządzoną. We wszystkich tych wypadkach Towarzystwo wynagradza rzeczywistą szkodę; nie wynagradza zaś strat pochodzących z czasowej niemożności użycia przedmiotu lub wynikłych z przyczyn niebędących w bezpośrednim związku z wydarzonym pożarem.

Całkowite
wynagrodzenie.

§ 28. Przy zupełnem zgorzeniu suma zabezpieczona będzie wypłacona całkowicie, jeżeli szkoda poniesiona równa się tej sumie lub ją przewyższa. Jeżeli z pewnością zbadać można, iż szkoda jest mniejsza od zabezpieczonej sumy, wtedy powraca się tylko wartość rzeczywiście poniesionej szkody.

Ubezpieczenie się
w części na
własny koszt.

Jeżeli wartość przedmiotów jest wyższą niż suma zabezpieczona, a częściowa w nich tylko zaszła szkoda, natedy wynagradza Towarzystwo tylko część zaszłej szkody w tym samym stosunku do istotnie poniesionej szkody, w jakim jest suma zabezpieczona do rzeczywistej wartości ubezpieczonych przedmiotów. Reszta wartości tej uważaną będzie za zabezpieczoną przez samego właściciela, który stosownie do tego część szkody ponosić musi.

Zwrot wydatków
użytych na
ratowanie.

§ 29. Towarzystwo nakłada na ubezpieczonego obowiązek ratowania ubezpieczonych przedmiotów przy wybuchu i podczas trwania pożaru, i obowiązuje się do zwrotu słusznych wydatków na ratowanie, jednakże najwyżej do wysokości połowy sumy wartości uratowanych przedmiotów.

W żadnym razie wynagrodzenie za przedmioty podpadłe pogorzeli, nie może przenosić kosztów sprawienia nowych, w tych samych co poprzednio będących warunkach, a to na zasadzie, iż ubezpieczenie nie powinno być nigdy dla ubezpieczonego przedmiotem zysku.

§ 30. Dyrekeya nie może przyznać żadnego wynagrodzenia, gdy pogorzel nastąpiła przed chwilą ubezpieczenia w § 17 oznaczoną, lub po ustaniu ubezpieczenia. Powód do odmówienia wynagrodzenia.

Dyrekeya ma prawo do zupełnego odmówienia wynagrodzenia:

- a) Jeżeli ubezpieczający w podaniu o ubezpieczenie lub przy likwidacyi szkody, popełnił rozmyślną nierzetelność, bądź co do opisu, bądź też co do jakości, ilości lub wartości do ubezpieczenia podanego przedmiotu.
- b) Jeżeli o zmianach wzmagających niebezpieczeństwo, a w ciągu ubezpieczenia zaszyłych, Dyrekeya nie otrzymała od ubezpieczonego w przepisany terminie zawiadomienia i jeżeli zwyżka zaliczki ztąd wynikająca zapłaconą nie została; również jeżeli o zmianie właściciela lub o wydzierżawieniu zabezpieczonego przedmiotu Dyrekeya nie została zawiadomiona (§ 26).
- c) Jeżeli przedmiot pogorzały jednocześnie w innym Towarzystwie był ubezpieczonym, bez zachowania przepisów § 20.
- d) Jeżeli ubezpieczony podał w złożonym przez siebie wykazie cudze przedmioty za własne.
- e) Jeżeli ubezpieczony, lub w jego imieniu działający nie czyni o zaszłej pogorzeli doniesienia w terminie § 35 zakreślonym.
- f) Jeżeli ubezpieczony nie baczył na przepisy policyi ogniowej i dopuścił się rażącej nieostrożności i niedbałości.

§ 31. Ubezpieczony traci wszelkie prawo do wynagrodzenia:

- a) Jeżeli podpaleniem swej własności lub innym sposobem dopuścił się podstępu lub oszustwa na szkodę Towarzystwa i o tem prawnie przekonany został.
- b) Jeżeli w skutek uzasadnionego podejrzenia i wytoczonego postępowania karnego nie uzyskał wyroku uniewinnienia.
- c) Jeżeli uratowane przedmioty rozmyślnie ukrył i takowe do wynagrodzenia podał.

Utrata prawa do wynagrodzenia.

§ 32. Jeżeli w ubezpieczonej własności ogień podłożony został przez samego właściciela, Towarzystwo nie tylko żadnego nie wypłaci wynagrodzenia winowajcy, ale ma prawo na nim poszukiwać zwrotu wszystkich z pożaru wynikłych szkód i poniesionych wydatków. Jeżeli własność przedmiotu ubezpieczonego należy do kilku osób, a pożar powstał z woli lub winy którego ze współwłaścicieli, wtedy wynagrodzenie wypłaconem będzie innym współwłaścicielom o ile z częściami swemi byli ubezpieczeni, i o ile nie zachodzi u nich żadna okoliczność odejmująca prawo do wynagrodzenia.

§ 33. Jeżeli pożar powstał ze sprawy lub z winy osoby obcej, nie samego właściciela, Towarzystwo po wypłaceniu poszkodowanemu przypadającego wynagrodzenia stosownie do przepisów rozdziałem VII objętych, wstępuje w jego prawa z wyłożoną na wynagrodzenie sumą, niemniej z wszelkimi przytem poniesionymi wydatkami.

Ubezpieczony obowiązany jest w tym przypadku złożyć Dyrekeyi akt odstąpienia praw swoich do poszukiwania na winowajcy wynagrodzenia aż do wysokości sumy, której zwrotu Towarzystwo domagać się będzie.

Jeżeliby wszakże pożarem dotknięty Członek Towarzystwa wolał dochodzić swego prawa wyłącznie na sprawcy szkody, natedy winien złożyć Dyrekeyi podług przepisów sądowego postępowania sporządzony akt zrzeczenia się przypadającego nań od Towarzystwa wynagrodzenia.

Wynagrodzenie za szkody zrządzone przez wojny i rozruchy krajowe.

§ 34. Towarzystwo nie jest obowiązane do wynagradzania szkód ogniowych zrządzonych przez wojny i przez rozruchy krajowe. Gdyby jednak fundusz rezerwowy przewyższał 1% ogólnej sumy zabezpieczonych wartości, Dyrekcyja za zniesieniem się z Radą Nadzorczą po zamknięciu rachunków rocznych i po zapłaceniu szkód zwyczajnych, mieć będzie prawo użycia tej przewyżki na wynagrodzenie poszkodowanych w skutku wypadków wyżej wymienionych (o ileby nie mieli praw do wynagrodzenia z kądinąd), rozdzielając tę przewyżkę stosunkowo do zabezpieczonych i uszkodzonych wartości.

ROZDZIAŁ VI.

Postępowanie po wydarzonej pogorzelu. Dochodzenie szkody.

Obowiązki ubezpieczonych po pogorzelu.

Uwiedomienie Dyrekcyi i Delegata.

Zmiany w stanie pogorzeliska.

Uwiedomienie władzy.

Czynności Delegata.

Przypadek zwłoki ze strony Delegata.

§ 35. W razie wydarzonej pogorzelu, właściciel ubezpieczony lub jego zastępca obowiązany jest:

- a) Zaraz po ugaszeniu pożaru, a najpóźniej w terminie dni trzech uwiedomić na piśmie o zaszłym wypadku najbliższego Delegata i Dyrekcyę, wymieniając w obu przysłanych uwiedomieniach godzinę wybuchu pożaru, najważniejsze jego okoliczności, zniszczone, uszkodzone i wyratowane przedmioty ubezpieczenia, oraz w miarę możności przybliżoną ogółową cyfrę poniesionej szkody. Nieumiejący pisać poprzestać mogą na ustnem zawiadomieniu Delegata w obecności dwóch świadków.
- b) Zostawić pogorzelisko w stanie, w jakim było w chwili ugaszenia ognia i zaprzestania ratunku, nie nie uprząając i z miejsca nie wywoząc. Gdyby jakie uprzątnięcie było koniecznem, winien ubezpieczony lub jego zastępca donieść Delegatowi, jaką zmianę w stanie rzeczy zaprowadza i wytłumaczyć powody, dla których to czyni.
- c) Uwiedomić o zaszłym wypadku właściwą c. k. władzę lub urząd gminny, żądając dochodzenia przyczyny pożaru.

§ 36. Delegat po otrzymaniu zawiadomienia zjedzie na miejsce pogorzelu w jak najkrótszym czasie. Jeżeli zrządzona przez pożar szkoda jest mniej znaczna, a mianowicie, jeżeli nie przenosi 500 zhr., a obliczenie jej nie przedstawia trudności, przeprowadzi likwidacyę w obecności ubezpieczonego albo jego zastępcy, i jeśli można zawsze w asystencyi jednego lub dwóch Członków Towarzystwa, których do tego zaprosi, a w razie potrzeby znawców.

Jeżeli zaś zrządzona przez pożar szkoda przenosi pomienioną sumę lub nie da się obliczyć sumarycznie, natędy Delegat ułoży na miejscu dokładny opis stanu rzeczy i takowy przesze do Dyrekcyi.

§ 37. W razie nieusprawiedliwionej zwłoki ze strony Delegata, po upływie trzech dni od chwili, jak tenże odebrał uwiedomienie, ma prawo poszkodowany odwołać się do Dyrekcyi, która natychmiast komu innemu czynność likwidacyjnę poleci.

§ 38. Dyrekeyi w każdym przypadku po odebraniu wiadomości o wydarzonej pogorzele, służy prawo zesłać na miejsce urzędnika od siebie umocowanego do przeprowadzenia czynności likwidacyjnej.

Zesłanie
przez Dyrek-
cyę urzędni-
ka umoco-
wanego.

§ 39. Urzędnik od Dyrekeyi umocowany, winien uwiadomić o swem przybyciu Delegata, w którego obrebie dotycząca miejscowość jest położoną, i w jego obecności akt likwidacyjny sporządzić, stosując się do regulaminu i przepisów danych w tym względzie przez Dyrekeyę. Delegat, jego zastępca lub w ich nieobecności urzędnik umocowany od Dyrekeyi, zapraszają na asesorów jednego lub dwóch Członków Towarzystwa. W razie potrzeby wezwani będą też znawcy. Ubezpieczonemu służy także prawo wskazywania znawcy, który ma być przytomnym likwidacyi.

Delegat, urzędnik wysłany od Dyrekeyi, zaproszeni Członkowie Towarzystwa, a w danych razach wezwani znawcy, składają komisją likwidacyjną, która czynność swoją odbywa protokolarnie pod przewodnictwem Delegata.

Komisyja
likwidacyjna.

§ 40. Przeprowadzającym czynność likwidacyjną służy prawo przy szacowaniu i obliczaniu szkody zażądać wszelkich rejestrów, ksiąg zapisowych lub innych alegatów ściągających się do czynności likwidacyjnej, niemniej ustnych wyjaśnień; poszkodowany obowiązany jest do udzielenia tych wyjaśnień na każdokrotne żądanie, oraz do złożenia potrzebnych dowodów.

Zasięgnięcie
dowodów
i wyjaśnień.

§ 41. Delegat, równie jak urzędnik od Dyrekeyi umocowany, mają obowiązek przy sprawdzaniu i dochodzeniu szkody, wzywać świadków i słuchać protokolarnie zeznań przez nich składanych.

Przesłucha-
nie
świadków.

§ 42. Do czynności likwidacyjnej potrzeba:

Uzasadnienie
likwidacyi.

- a) Oszacować przedmiot zniszczony lub uszkodzony na zasadzie cen targowych zboża, paszy i t. p., niemniej materiałów budowlanych, oraz cen robocizny z uwzględnieniem miejscowości i stanu przedmiotu w chwili wybuchu pożaru, obliczając wszystko na wartość pieniężną.
- b) Przy oszacowaniu szkody w ruchomościach, sprawdzić, czy przed wybuchem pożaru pewna część przedmiotów ubezpieczonych nie została zużyta, bądź przez sprzedaż, bądź przez czas, bądź obrócona na własną potrzebę i t. p.
- c) Przy częściowem uszkodzeniu, stracić wartość pozostałych części ubezpieczonego przedmiotu z sumy całkowitej szacunkowej wypłacić się mającej.

§ 43. Akt likwidacyi obejmować powinien:

Co akt likwi-
dacyi ma
obejmować?

- a) Oznaczenie dokładne przedmiotu w odniesieniu się do świadectwa ubezpieczenia, z wymienieniem, że poszkodowany był prawdziwym posiadaczem przedmiotu (§ 14), że nie znajduje się w żadnym z przypadków pociągających za sobą utratę zupełną prawa do wynagrodzenia, i z dodatkiem, czy nie zachodzą okoliczności, w których Dyrekeya miałaby prawo do zupełnego odmówienia wynagrodzenia.
- b) Oznaczenie dokładne przyczyny pożaru, dnia i godziny, w których pogorele nastąpiła.
- c) Oznaczenie dokładne wartości ubezpieczonego przedmiotu przed pogorzelą.
- d) Oznaczenie wartości ocalonych części przedmiotu.
- e) Obliczenie szkody.

§ 44. Akt likwidacyi po ukończeniu ma być przeczytany stronie, a gdy też poprzestaje na zrobionem obliczeniu, ma być z tem jej oświadczeniem przez nią podpisany.

Zamknięcie
aktu
likwidacyi.

Jeżeli zaś poszkodowany (strona) czyni przeciw likwidacyi zarzuty, takowe powinny być do protokołu wciągnięte, z dokładnem określeniem powodów i żądań.

Każdy z Członków komisji likwidacyjnej, ma również prawo zdanie swoje szczegółowo do protokołu zapisać.

Zatwierdzenie
Dyrekeji.

§ 45. Opatrzony podpisami i oświadczeniami akt likwidacyi, odesłany będzie do Dyrekeji, która go po sprostowaniu obliczeń zatwierdza, lub też jeżeli zachodzą ważne powody, zarządzi nowe sprawdzenie i przeprowadzenie czynności likwidacyjnej, co wszakże nie później jak w 14 dni po odebraniu aktu, Dyrekeja uczynić powinna.

Sąd
polubowny.

§ 46. Jeżeli z postanowienia Dyrekeji strona co do wysokości wynagrodzenia nie jest zadowolona i żąda sądu polubownego, natenczas winna o tem zawiadomić Dyrekeję najdalej w przeciągu czterech tygodni. W takim razie złożonym zostanie w Krakowie lub w miejscu do tego przeznaczonem sąd polubowny (Rozdz. X).

Po upływie 4 tygodni, milczenie strony uważanem będzie za dowód przyjęcia.

Ubezpieczenie
zachowuje po
zarządzie moc
swoją co do
reszty
przedmiotów.

§ 47. Po wypłacie przyznanego wynagrodzenia, ubezpieczenie zachowuje moc swoją nadal co do reszty przedmiotów ubezpieczonych, w świadectwie ubezpieczenia wyrażonych. Dyrekeja jednakże ma prawo po zasądzonej szkodziźnie znieść resztę ubezpieczenia, zwracając stronie składkę od wartości pozostałej za czas jeszcze nieubiegły.

ROZDZIAŁ VII.

Wypłata wynagrodzenia.

Miejsce
wypłaty.

§ 48. Wynagrodzenie, do którego poszkodowany ma prawo, wypłacone mu będzie gotowem i pieniędzmi w zupełności, z zachowaniem przepisów niniejszego statutu. Wypłata dopełniona będzie za kwitem niestęplowanym przez Dyrekeję w Krakowie, lub przez pełnomocników do tego upoważnionych.

Na żądanie jednak poszkodowanego, pieniądze przesłane być mogą do wskazanego miejsca, na jego koszt i niebezpieczeństwo, za poprzedniemi nadesłaniem do Dyrekeji stosownego kwitu.

Czas
wypłaty.

§ 49. Najpóźniej w 14 dni po zatwierdzeniu przez Dyrekeję aktu likwidacyi, Dyrekeja wypłaci poszkodowanemu przyznane mu za pogorzel pieniądze. We wszystkich jednak razach, w których prawo poszkodowanego do wynagrodzenia podlega wątpliwości, lub gdy zachodzi podejrzenie czynności karygodnej, Dyrekeja wypłatę wstrzyma aż do usunięcia wątpliwości, lub sądowego rozstrzygnięcia sprawy.

Obowiązek
odbudowania

§ 50. Stosownie do Najw. postanowienia z dnia 29 maja, a dekr. kanc. nadw. z dnia 5 czerwca 1828 roku do L. 13210, wynagrodzenia otrzymać się mające za poniesioną w budynkach szkodę ogniową, nie mogą być ani przez cesye, ani przez sądowe zakazy i prowadzenia egzekucyi odwrócone od swego celu, którym jest odbudowanie uszkodzonych przez pożar budynków.

Gdyby jednak przez wzgląd na cele publiczne lub z innych ważnych powodów odbudowanie nastąpić nie mogło, to pozostają w swej mocy prawa, jakie ma poszkodowany albo hipoteczny wierzyciel do należącego się od Towarzystwa wynagrodzenia. Gdyby poszkodowany od obowiązku odbudowania zgorzałego przedmiotu nie był uwolniony, a zachodziło podejrzenie uzasadnione, że w razie wypłaty wynagrodzenia, odebrane pieniądze na inny cel użyte będą, lub gdyby poszkodowany nie był właścicielem zgorzałej budowli, natenczas służy Dyrekcyi prawo wypłacać częściowo wynagrodzenie w miarę postępującego odbudowania uszkodzonego przedmiotu.

Wypłata
w ratach.

ROZDZIAŁ VIII.

Rozłożenie składek i ich ściąganie.

§ 51. Z końcem każdego roku Dyrekcyja obliczy sumę wypłaconych w ciągu roku wynagrodzeń za szkody ogniowe i innych wydatków i rozłoży je na stowarzyszonych a poszczególnie na każdego, stosownie do zaliczki przez niego opłaconej. Że zaś z natury Towarzystwa wzajemnego wynika, iż na pokrycie wydatków innego funduszu nie ma, jak tylko składki ubezpieczonych, Dyrekcyja zażąda zaraz na wstępie od każdego do stowarzyszenia przystępującego, złożenia zaliczki na rachunek składki, z końcem roku za rok upłyniony obliczyć się mającej.

Zaliczki
na składkę.

Po zamknięciu rachunków roku upłynionego, wykaże się rzeczywista składka za rok ten od każdego ubezpieczonego przypadająca. Różnica między składką a zaliczką, wykazana zawsze będzie w procentach całemi cyframi bez ułamków.

Składki.

Jeżeli składka roczna okaże się mniejszą od zaliczki, natenczas pozostała przewyżka będzie zwróconą Członkom Towarzystwa, każdemu z osobna w stosunku do zaliczki za rok ubiegły przez nich wniesionej. Zwroty takowe aż do końca roku następnego (31 marca) pod utratą prawa do nich, odebrane być winny. Z obrachowania różnicy między zaliczką a składką wynikające ułamki, równie jak nieodebrane zwroty, dołączają się do funduszu rezerwowego. Jeżeli wykazany zwrot nie przenosi pięć procentu od zaliczki, nie będzie Członkom wydany, ale dołącza się również do funduszu rezerwowego.

§ 52. Gdyby w ciągu którego roku w skutku bardzo licznych pogorzeli, zaliczki na początku roku złożone i jedna trzecia część funduszu rezerwowego, zupełnie wyczerpanemi zostały, Dyrekcyja upoważniona jest zażądać od wszystkich ubezpieczonych dodatkowej zaliczki, którą ubezpieczeni najpóźniej w przeciągu czterech tygodni od chwili zawezwania przez Dyrekcyją, do kasy Towarzystwa wnieść są obowiązani. Niezapłacenie zażądanej przez Dyrekcyją dodatkowej zaliczki, pociągnie za sobą (§ 56) zawieszenie ubezpieczenia, które dopiero po następnej wypłacie tej zaległości z prowizją za zwłokę, napowrót moc swoją odzyskać może.

Dodatkowe
zaliczki.

W razie niezapłacenia tak zaliczki, jako i późniejszych dopłat, ma Dyrekcyja prawo ściągnięcia ich sądownie.

§ 53. Przy ubezpieczeniach ruchomości ciągłych, tak zaliczka (§ 51) jak przy zamknięciu rachunków składka roczna o 10% niżej obliczoną będzie, t. j. strąconem będzie 10% z kwoty obliczonej za ubezpieczenie podług klasyfikacyi dla ruchomości sporządzonej.

Klasyfikacya
przedmiotów
do ubezpie-
czenia
podanych.

§ 54. Ponieważ w rozmaitych przedmiotach przyjmowanych do ubezpieczenia, różnym jest stopień niebezpieczeństwa ognia, a to według ich położenia lub natury, przeto ze względu na mniejszy lub większy stopień niebezpieczeństwa wynikającego ztąd dla Towarzystwa, musi być różnym i wymiar opłaty od podanych wartości.

Odpowiednio do tego, przedmioty przyjęte do ubezpieczenia, podzielone będą pod względem stopnia niebezpieczeństwa na klasy, a tabele klasyfikacyjne osobno ogłoszone zostaną.

Rachunek
roczny.

§ 55. Rachunki roczne obejmować będą czas od 1 kwietnia każdego roku, do ostatniego marca roku następnego, w którym to dniu Dyrekcya zamknie całoroczny rachunek.

Ogłoszenie
wydatków
i należności.

Po przedłożeniu rachunku tego Zgromadzeniu Ogólnemu, takowy bezzwłocznie drukiem ogłoszony zostanie.

Skutki
zaniedbania
uwiadomie-
nia o wystą-
pieniu, i nie-
zapłacenia
rozpisanych
należności.

§ 56. Stale ubezpieczony Członek, chcący wystąpić z Towarzystwa, winien o tem zawiadomić Dyrekcya na trzy miesiące przed końcem roku. Niedopełniający tego zawiadomienia, będzie musiał pozostać z obowiązku w Towarzystwie przez rok następny.

Niezapłacenie rozpisanych przez Towarzystwo należności, pociąga za sobą zawieszenie ubezpieczenia, tak dalece, iż za pogorzel wynikłą przed uiszczeniem zaległej opłaty, wynagrodzenie udzielonem nie będzie.

ROZDZIAŁ IX.

Czasowe ubezpieczenie.

Czas
trwania.

§ 57. Przyjmowanie czasowych ubezpieczeń, zakreśla się w Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie do najkrótszego terminu jednego miesiąca.

Nienależenie
do zgroma-
dzenia.

§ 58. Czasowo ubezpieczający się, nie mogąc być uważanym za Członka stałego, nie ma prawa głosu ani przy ogólnych zgromadzeniach, ani przy wyborach.

Nienależenie
do funduszu
rezerwowego

§ 59. Czasowo ubezpieczający się, nie płaci wkładki na fundusz rezerwowy, w nim też nie ma żadnego udziału własności.

§ 60. Obliczenie różnicy między zaliczką a składką dla czasowo ubezpieczonych, nastąpi z końcem każdego roku po zamknięciu rocznych rachunków.

Rodzaje
ubezpieczeń
czasowych.

§ 61. Ze względu na miejscowość, oraz na niezmiennność lub zmienność wartości przedmiotów, ubezpieczenia czasowe są tak jak ubezpieczenia ciągłe (§ 9), łącznymi lub oddzielnymi, zmiennymi lub niezmiennymi.

§ 62. Zaraz na wstępie żądać będzie Dyrekcya od każdego czasowo ubezpieczającego się, zaliczki na składkę, mającą się obliczyć dokładnie dopiero z końcem roku. Wysokość tej zaliczki oznaczoną będzie przez Dyrekcją łącznie z Radą Nadzorczą (§ 51). Po obrachunku z końcem roku różnica zajęć mogąca między zaliczką a składką, zwróconą będzie stronie przez Dyrekcją lub przez stronę dopłaconą.

Zaliczka.

§ 63. Prócz tej zaliczki ma zapłacić każdy czasowo ubezpieczający się zaraz na wstępie tytułem wpisowego 5% od zaliczki.

Wpisowe.

§ 64. Członkowie stali, chcący prócz rocznych swych ubezpieczeń przystąpić do czasowego ubezpieczenia, uwolnieni będą od opłaty wpisowego.

§ 65. Prócz powyższych warunków i obowiązków, czasowo ubezpieczeni podlegają wszystkim przepisom niniejszego statutu, tak samo jak Członkowie stali Towarzystwa.

ROZDZIAŁ X.

O sądach polubownych.

§ 66. Wszystkie spory między Towarzystwem a ubezpieczonymi ze stosunku stowarzyszenia wynikające, mianowicie zaś spory co do wysokości wynagrodzenia szkód, rozstrzyga ostatecznie Sąd polubowny.

Sądy polubowne.

§ 67. W takim razie ma strona, która chce zapozwać, wskazać stronie przeciwnej obranego przez siebie arbitra, oraz zawiadomić ją o przyjęciu przezeń wyboru na sędziego polubownego. Strona przeciwna ma następnie donieść pozywającemu w przeciągu dni 30 od dnia wskazania pierwszego arbitra, o obranym przez siebie drugim sędziu polubownym i o przyjęciu przezeń tegoż wyboru. Jeżeliby pozwany zaniedbał tego uczynić, wtedy pozywający ma prawo zamianowania także drugiego arbitra. Obaj sędziowie obierają pospólnie superarbitra; jeżeli się zaś co do osoby jego zgodzić nie mogą, wtedy superarbitra wybiera komitet Towarzystwa rolniczego Krakowskiego.

Postępowanie przy zapisywaniu się stron na sąd polubowny.

§ 68. Siedzibą sądu polubownego jest w razie, gdy Towarzystwo zapozwanem zostanie, Kraków; w razie zaś, gdy który z stowarzyszonych zapozwanym będzie, miejsce stołeczne powiatu, w którym ubezpieczona nieruchomość jest położoną; a w razie ubezpieczeń ruchomości, miejsce zamieszkania strony ubezpieczonej.

Miejsce odbywania się sądu polubownego.

Podanie o egzekucyą wyroku sądu polubownego przeciw stronie upadłej, należy zanieść do właściwej zwyczajnej władzy sądowej.

Wszystkie pretensye pochodzące ze stosunku ubezpieczenia umarzają się, jeżeli w przeciągu roku, od chwili, w której uchwała Dyrekcyi do wiadomości doszła, skarga w właściwej drodze nie będzie wniesiona.

ROZDZIAŁ XI.

Fundusz rezerwowy.

Potrzeba i cel funduszu rezerwowego.

§ 69. W celu zaopatrzenia Towarzystwa w dostateczne środki pieniężne na udzielenie szybkiej pomocy, nawet w razie, gdyby wynagrodzenia w ciągu roku wypłacić się mające sumę wniesionych zaliczek przewyższały, zostaje utworzonym fundusz rezerwowy.

Oplaty od stałych Członków na fundusz rezerwowy i rozłożenie tychże na trzy lata.

§ 70. Każdy Członek przystępujący ze stałym ubezpieczeniem, ma uiścić na fundusz rezerwowy kwotę 30% zaliczki wynoszącej (§ 16 b) i § 51), a to wedle przyjętego pravidła w przeciągu trzech lat (zatem po 10% rocznie).

Weześniejsze ściąganie opłat na fundusz rezerwowy.

W razie wyczerpięcia przez wypłacenie wynagrodzeń całkowitej sumy zaliczek w zapasie będącej, ma Dyrekcya prawo zażądania należących się jeszcze opłat na fundusz rezerwowy, nawet przed upływem trzechletniego terminu.

Nowa opłata przy podwyższeniu wartości ubezpieczonej.

§ 71. Jeżeli zabezpieczona suma następnie podwyższoną zostaje, należy za wynikłe ztąd podwyższenie zaliczki, uiścić odpowiednią 30% opłatę na fundusz rezerwowy.

§ 72. Członek występujący przed upływem wspomnianych trzech lat z Towarzystwa pozostaje niemniej obowiązany do zapłacenia zaległych jeszcze na fundusz rezerwowy opłat, które w razie potrzeby drogą sądową ściągniętymi zostaną.

Skutki nieuiszczania rat.

§ 73. W przypadku niezaspokojenia tych opłat, które równocześnie z zaliczką lub ze składką roczną uiszczone być powinny, ustaje ubezpieczenie tak samo, jak w razie niezapłacenia rocznych składek (§ 52).

Inne źródła funduszu rezerwowego.

§ 74. Oprócz tych opłat wpływają do funduszu rezerwowego jeszcze dochody następujące:

1. Własne dochody funduszu rezerwowego, w obrębie zakreślonych w następnym paragrafie ograniczeń
2. Kwoty za wynagrodzenie szkód, które w przypadkach §§ 32 i 33 przewidzianych, od ubezpieczonego, albo od trzecich osób ściągnięte bywają.
3. Wpisowe 5% wynoszące od Członków czasowych (§ 63).
4. Wyniknąć mogące ułamki przy wyrachowaniu zwrotu (§ 51).
5. Zwroty nieprzenoszące 5 procent od zaliczki (§ 51).
6. Nieodebrane zwroty (§ 51).
7. Jeżeli w którym roku suma wypłacić się mających wynagrodzeń mniej niż pół procent od całkowitej wartości ubezpieczeń wynosi, nately Dyrekcya może zażądać złożenia opłaty dodatkowej na rzecz funduszu rezerwowego, która jednak 10 procent rocznej składki przewyższać nie powinna.
8. Przy wypłacaniu wynagrodzeń 20 zlr. przewyższających, będą uiszczone tylko całkowite złote reńskie, centy zaś możebną nadwyżkę stanowiące wpłyną również do funduszu rezerwowego.

§ 75. Dyrekcyja ma obowiązek lokowania pieniędzy funduszu rezerwowego według wskazówek Rady Nadzorczej stosownie do § 93 ustępu 4 w sposób zupełne bezpieczeństwo zapewniający, przytem ile możności korzystny.

Lokacya kapitałów i użycie prowizyi.

Odsetki funduszu rezerwowego użyte będą na pokrycie bieżących wydatków.

W latach, w których zwrot od zaliczki wykazany będzie, Zgromadzenie Ogólne na wniosek Rady Nadzorczej uchwali, czy i jaka część zwrotu przekazana będzie na fundusz rezerwowo.

§ 76. Pieniądze wzięte w ciągu roku z funduszu rezerwowego na pokrycie bieżących wydatków, będą temuz ze ściągniętych rocznych składek, wszelako bez prowizyi, zwrócone.

Użycie funduszu rezerwowego na zmniejszenie stopy ubezpieczeń.

Jeżeli składki roczne przewyższą powziętą na początku roku zaliczkę, wtedy ma Dyrekcyja obowiązek przedstawienia Zgromadzeniu Ogólnemu wniosku, co do użycia części funduszu rezerwowego, w celu zastąpienia nią mających się złożyć dopłat do zaliczki.

§ 77. W razie zupełnego wyczerpięcia funduszu rezerwowego skutkiem wypłaconych wynagrodzeń, wolno będzie Dyrekcyi w porozumieniu z Radą Nadzorczą zaciągnąć pożyczkę na rachunek mających się ściągnąć z końcem roku składek, z czego jednak najpierwшему Zgromadzeniu Ogólnemu sprawę zdać należy.

Użycie kredytu.

§ 78. W takim też przypadku służy Zgromadzeniu Ogólnemu prawo podwyższenia oznaczonych w statucie opłat na fundusz rezerwowo lub rozpisania dopłat nadzwyczajnych.

§ 79. Fundusz rezerwowo jest na czas trwania Towarzystwa niepodzielną własnością wszystkich stałych Członków.

Prawo do własności funduszu rezerwowego.

W razie rozwiązania Towarzystwa należy pozostały po zapłaceniu wszystkich długów fundusz, podzielić pomiędzy będących natenczas jeszcze w Towarzystwie Członków, a to w stosunku opłaconej przez każdego z nich w ostatnim roku składki.

Rozdzielenie w razie rozwiązania Towarzystwa.

§ 80. Członek występujący z Towarzystwa, utracą prawo do funduszu rezerwowego.

Utrata prawa do funduszu rezerwowego

§ 81. W razie zmiany właściciela ubezpieczonego majątku, przechodzi nabyte już przez poprzedniego posiadacza częściowe prawo do funduszu rezerwowego w zasadzie na jego następcę w posiadaniu.

Wolno wszakże dawniejszemu posiadaczowi zastrzedz dla siebie to już nabyte częściowe prawo do funduszu rezerwowego, w którym razie tenże w przeciągu roku z innym jakim przedmiotem, chociażby mniejszą wartość mającym, do Towarzystwa przystąpić może. W przeciwnym razie prawo jego do funduszu rezerwowego ustaje.

Przelewanie częściowego prawa do funduszu rezerwowego w razie zmiany właściciela.

Również pozostaje to częściowe prawo nienaruszonem, jeżeli ubezpieczony nie z okoliczności odstąpienia majątku, ubezpieczenia na inny przedmiot przenosi.

Jeżeliby w razie sprzedania ubezpieczonego przedmiotu, dawniejszy posiadacz zastrzegł sobie prawo do funduszu rezerwowego, wtedy ma następcę w posiadaniu złożyć przy odnowieniu ubezpieczenia te same opłaty, co świeżo wstępujący do Towarzystwa.

§ 82. Gdyby Towarzystwo któremu z Członków ubezpieczenie wypowiedziało, natenczas udział jego w funduszu rezerwowym powinien być obliczonym i jemu powróconym.

ROZDZIAŁ XII.

Zarząd Towarzystwa.

§ 83. Zarząd Towarzystwa sprawuje:

1. Zgromadzenie Ogólne;
2. Rada Nadzorcza;
3. Dyrekcya i jej podwładni urzędnicy.

Zgromadze-
nie Ogólne.

§ 84. Zwyczajne Zgromadzenie Ogólne zbiera się raz na rok w pierwszy poniedziałek miesiąca czerwca w Krakowie.

Przedmioty, które tam przyjść mają pod obrady, powinny być o miesiąc wprzód w urzędowej gazecie krajowej ogłoszone. Wnioski pojedynczych Członków winny być nadesłane Radzie Nadzorczej przed końcem października. Wnioski na Zgromadzeniu jako nagłe stawiane, odsyłają się do Rady Nadzorczej, która na tem jeszcze posiedzeniu o ich nagłości orzeka.

W razie nieuznania nagłości, podda je Rada Nadzorcza drogą zwykłą pod obrady, to jest na następne Zgromadzenie Ogólne.

Przewodniczący Rady Nadzorczej może zwołać nadzwyczajne Zgromadzenie Ogólne, ogłaszając zawiadomienie o tem na miesiąc wprzód w urzędowej gazecie krajowej.

Do brania udziału w Zgromadzeniu Ogólnem mają prawo stali Członkowie, którzy ubezpieczyli w Towarzystwie swoje własności ziemskie z tem co do nich należy, w wartości zabezpieczonej najmniej 5000 złr.

Z powodu zachodzącej wielkiej różnicy w stopie należitości asekuracyjnych, będą mieć właściciele nieruchomości miejskich głos w Zgromadzeniu, i dostąpią wszystkich praw tem ustanowieniem objętych dopiero wtedy, gdy przynajmniej za 20.000 złr. przedmiotów w tem Towarzystwie zabezpieczyli.

Każdy Członek ma prawo tylko do jednego głosu; jako pełnomocnik zaś, może mieć głos drugi oprócz swojego.

Nieobecnych Członków mogą też zastępować pełnomocnicy, którzy są Członkami Towarzystwa; pełnomocnikom takowym wolno jednak tylko w imieniu jednego Członka głosować. Do stanowienia uchwał na Zgromadzeniu Ogólnem, potrzeba obecności osobistej 40 Członków. Jeżeliby ta liczba się nie zebrała, natedy trzeba zwołać drugie Zgromadzenie Ogólne przez ogłoszenie w urzędowej gazecie krajowej. To Zgromadzenie ograniczy się do obradowania nad przedmiotami pierwszemu Zgromadzeniu Ogólnemu zakreślonymi, i stanowi uchwały bez względu na liczbę obecnych. Wspomniane ogłoszenie ma nastąpić na miesiąc przed Zgromadzeniem Ogólnem.

§ 85. Zgromadzenie Ogólne obiera z pomiędzy Członków prawo głosowania mających i przez Radę Nadzorczą mu przedstawionych, bezwzględną większością głosów Prezesa Rady Nadzorczej i tegoż zastępcę, oraz dwóch Członków Rady Nadzorczej, tych ostatnich bez względu na ich uprawnienie do głosowania na Ogólnem Zgromadzeniu; wybrani w ten sposób Członkowie Rady Nadzorczej nabywają tego prawa na czas swego

urzędowania, oprócz tego wybiera także ewentualnie dwóch Dyrektorów i ich zastępców (§ 93 ust. 6).

Zgromadzenie Ogólne słucha sprawozdania Dyrekeyi, udziela absolutorium z rocznych rachunków, oznacza płacę dwóch wybieranych Dyrektorów i ma prawo uchwalania zmian w statucie, równie jak stanowienia o rozwiązaniu Towarzystwa z zastrzeżeniem jednak przyzwolenia Rządu w obu przypadkach. Zgromadzenie Ogólne orzeka na koniec co do wszelkich przedmiotów przedłożonych mu przez Radę Nadzorczą, również i co do zaciągania pożyczek z wyjątkiem przypadku przewidzianego w § 77 (gdzie o funduszu rezerwowym jest mowa).

§ 86. Zgromadzeniu Ogólnemu przewodniczy Prezes Rady Nadzorczej albo jego zastępca.

§ 87. Uchwały Zgromadzenia Ogólnego zapadają bezwzględną większością głosów; w razie równego podzielenia głosów, rozstrzyga głos Przewodniczącego.

§ 88. Protokoły posiedzeń Zgromadzenia Ogólnego podpisuje Przewodniczący i dwaj przezeń przy zagajeniu Zgromadzenia wyznaczeni Członkowie. Przewodniczący powołuje także dwóch Członków do sprawdzenia wypadku głosowań.

§ 89. Rada Nadzorcza składa się z Przewodniczącego, jego zastępcy i 24 Członków. Dwóch Członków wybiera Zgromadzenie Ogólne (§ 85), dwudziestu dwóch wybierają bezpośrednio Członkowie Towarzystwa w pojedynczych okręgach wyborczych zamieszkali, prawo głosowania na Zgromadzeniu Ogólnem mający.

Rada
Nadzorcza.

Okręgami wyborczymi są:

Miasto Lwów, miasto Kraków, Wielkie Księstwo Krakowskie, Księstwo Bukowińskie i ośmnaście dawnych obwodów, a mianowicie: Bocheński, Brzeżański, Czortkowski, Jasielski, Kołomyjski, Przemyśki, Rzeszowski, Lwowski, Samborski, Sandecki, Sanocki, Stanisławowski, Stryjski, Tarnopolski, Tarnowski, Wadowicki, Złoczowski i Żółkiewski.

Rada Nadzorcza zbiera się w Krakowie dwa razy na rok 24 maja i 24 listopada. Przewodniczący Rady Nadzorczej może ją jednak zwołać na nadzwyczajne także posiedzenie, w którym razie wystosuje do każdego pojedynczego Członka osobne zaproszenie.

Urzędowanie każdego Członka Rady Nadzorczej trwa sześć lat. Co rok występuje z jej grona czterech, w ostatnim zaś roku sześciu Członków. Kolej występowania Członków będzie oznaczoną losowaniem dopóty, dopóki się kadencye występowania nie utworzą, co jednak tym sposobem nastąpić powinno, aby najpierw obrany Przewodniczący dopiero po upływie pierwszych sześciu lat wystąpił. Występujący mogą być na nowo obrani.

Członek Rady Nadzorczej, któryby na trzech pō sobie następujących posiedzeniach Rady Nadzorczej nie był obecnym, a powodów nieobecności swojej nie usprawiedliwił, uważanym będzie za wylosowanego.

§ 90. Uchwały Rady Nadzorczej zapadają bezwzględną większością głosów; w razie ich równości rozstrzyga głos Przewodniczącego. Do stanowienia uchwał potrzeba obecności przynajmniej sześciu Członków, oprócz Przewodniczącego.

§ 91. Zgromadzenie Ogólne obiera pana Franciszka Trzecieckiego, w uznaniu zasług, jakie dla założenia Towarzystwa położył, dożywotnim Członkiem Rady Nadzorczej nad oznaczoną w § 89 liczbę Członków tejże Rady, ze stałą placą i tytułem

kuratora, a to w celu zapewnienia mu na zawsze istotnego wpływu na tok spraw Towarzystwa.

§ 92. Rada Nadzorcza jest powołaną do nadzoru Dyrekcji, oraz do udziału w zarządzie częścią jako korporacja, częścią przez pojedynczych Członków swoich.

§ 93. Rada Nadzorcza jako korporacja ma w szczególności:

1. Przedstawiać Zgromadzeniu Ogólnemu uzasadnione wnioski we wszystkich sprawach, w których toż Zgromadzenie ma prawo stanowić.
2. Oznaczać wysokość zaliczek i składek, które corocznie od Członków ściągnięte być mają.
3. Sprawdząć złożone przez Dyrekcję rachunki coroczne i przedkładać je Zgromadzeniu Ogólnemu z opinią swoją.
4. Oznaczać sposób lokacji kapitałów funduszu rezerwowego.
5. Upoważniać Dyrekcję do zaciągania pożyczek w przypadku § 77 (w rozdziale o funduszu rezerwowym) przewidzianym.
6. Wybierać dwóch Dyrektorów i ich zastępców, lecz tylko większością dwóch trzecich głosów obecnych na posiedzeniu Członków Rady Nadzorczej. Gdyby żaden z kandydatów tej większości nie otrzymał, dokonywa wyboru Zgromadzenie Ogólne pomiędzy tymi dwoma kandydatami, którzy w Radzie Nadzorczej najwięcej głosów otrzymali.
7. Mianować przy Dyrekcji stałego Dyrektora Referenta i oznaczać jego płacę; w razie potrzeby służy jej prawo z posady go usunąć. — Tak dla usunięcia jak i mianowania stałego Dyrektora Referenta, Rada Nadzorcza winna być umyślnie zwołaną i o celu tego zwołania Członkowie Rady Nadzorczej powinni być naprzód uwiadomieni.
8. Mianować i odwoływać delegatów i pełnomocników Towarzystwa po wysłuchaniu zdania Dyrekcji. Pełnomocnika we Lwowie zamianuje Rada Nadzorcza zaraz po swoim ukonstytuowaniu się.
9. Radzie Nadzorczej przysługują prawo zawieszenia w urzędowaniu a ewentualnie usunięcia z urzędu tak Dyrektora jakoteż jego zastępcy i zarządzania czego potrzeba, celem ich zastąpienia.
10. Nakoniec Rada Nadzorcza orzeka w przedmiocie wszelkich na Dyrekcję wnoszonych zażaleń.
11. Gdyby do zwołania Zgromadzenia Ogólnego zachodziły prawne przeszkody, wtenczas przechodzą atrybucje Zgromadzenia Ogólnego podczas trwania tych przeszkód na Radę Nadzorczą.

§ 94. Przewodniczący Rady Nadzorczej albo jego zastępca, ma prawo wglądać każdego czasu w tok spraw Towarzystwa i żądać od Dyrekcji wszelkich wyjaśnień.

Oprócz tego Rada Nadzorcza wyznacza do przejrzania ksiąg i skontrolowania kas trzech Członków z grona swojego, którzy tę czynność po zamknięciu każdego kwartału skutecznie mają. O tem ma być za każdym razem spisany protokół i dokonanego przejrzania ślad w księgach zostawiony.

Dyrekcja.

§ 95. Dyrekcja w Krakowie jest organem wykonawczym Towarzystwa.

Dyrekcja składa się z trzech Dyrektorów. Dwóch pierwszych wybiera Rada Nadzorcza, a ewentualnie Zgromadzenie Ogólne (§ 93 l. 6) na lat sześć w tym porządku, aby zawsze jeden co trzy lata występował.

W razie ustąpienia przed upływem kadencji jednego z Dyrektorów, wchodzi w jego miejsce nowo wybrany i urzęduje aż do czasu ukończenia kadencji tego Dyrektora, który ustąpił. Trzeciego Dyrektora mianuje stale Rada Nadzorcza (§ 93 l. 7). Z tych trzech Dyrektorów, jeden przewodniczy, drugi go w tym charakterze w razie nieobecności zastępuje, trzeci stale mianowany jest Dyrektorem Referentem.

Dla zastąpienia Dyrektorów w razie przeszkody będą wyznaczeni zastępcy.

Dwaj pierwsi Dyrektorowie muszą być Członkami Towarzystwa z prawem głosowania, czego się od Referenta nie wymaga.

§ 96. Dyrektor przewodniczący albo jego zastępca, przedstawia Towarzystwo wobec Władz i w stosunkach zewnętrznych; on też wszystkie do Towarzystwa wystosowane pisma przyjmuje. Dokumenta wystawiane w imieniu Towarzystwa, muszą być podpisane przez dwóch dyrektorów, albo ich zastępców. Dyrekcja oznacza placę urzędników Towarzystwa za porozumieniem się z Radą Nadzorczą.

§ 97. Koszta zarządu nie powinny w początkach istnienia Towarzystwa przynosić 15 procent ściągniętych za ubezpieczenie rocznych składek; za każde przekroczenie tej cyfry jest Dyrekcja Zgromadzeniu Ogólnemu odpowiedzialną.

§ 98. Dyrekcja załatwia wszystkie sprawy Towarzystwa, które nie są pozostawione Radzie Nadzorczej lub Zgromadzeniu Ogólnemu i może także za upoważnieniem Rady Nadzorczej zawierać układy z innymi Towarzystwami asekuracyjnymi, w celu wzajemnego przyjmowania do ubezpieczenia przedmiotów i wspólnego pokrywania szkód. Ona jest odpowiedzialną za zgodny ze statutem tok czynności. Do ważności uchwał Dyrekcyi potrzeba poprzedniego zawiadomienia wszystkich Dyrektorów o mającem się odbyć posiedzeniu, równie jak obecności na posiedzeniu i jednomyślności dwóch Dyrektorów lub ich zastępców.

§ 99. Główna kasa Towarzystwa będzie zostawała pod potrójnem zamknięciem; bliższe szczegóły oznaczy Zgromadzenie Ogólne.

§ 100. Asygnacje na wydatki stałe może wydawać Dyrektor przewodniczący albo jego zastępca; do asygnowania innych wypłat potrzeba uchwały Dyrekcyi.

§ 101. Do załatwiania spraw Towarzystwa poza obrębem Krakowa, do pośredniczenia w układach dotyczących się ubezpieczeń, do dochodzenia pogorzeli itd., w ogóle do bezpośredniej styczności z ubezpieczonymi, mianowani będą według § 93 przez Radę Nadzorczą delegaci i pełnomocnicy, pierwsi z pomiędzy Członków Towarzystwa, drudzy mogą i z pomiędzy innych osób być dobrani.

Delegat lub jego zastępca dopełnia obowiązków następujących:

Delegaci.

- a) Odbiera wykaz od każdej strony mającej chęć przystąpienia;
- b) Daje opinią swoją o tym wykazie i takową Dyrekcyi przesyła. W tym celu umocowanym jest do sprawdzenia opisów i dodatkowego oszacowania przedmiotów podanych do ubezpieczenia (§ 24);
- c) Odbiera zawiadomienie o zaszłej pogorzeli (§ 35);
- d) Ma obowiązek zjechać na miejsce pogorzeli w jak najkrótszym czasie dla przeprowadzenia likwidacji szkody (§§ 35, 36, 37, 38, 39);
- e) W razie zesłania przez Dyrekcją urzędnika umocowanego do przeprowadzenia likwidacji, przewodniczy Delegat komisji likwidacyjnej i ma obowiązek swoje

zдание do aktu likwidacyjnego dołączyć, oraz swój podpis domieścić (§§ 40, 41, 42, 43, 44).

W nieobecności Delegata lub w razie zaszłych przeszkód, dopełnia tych czynności zastępca Delegata.

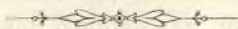
Obywatelskie i zaszczytne stanowisko Delegata i jego zastępcy, jest dostateczną rękojmią sumiennego dopełniania podejmowanych przez nich obowiązków

Rada Nadzorcza ma wszelako prawo odwołać Delegata lub jego zastępcę, jeżeli to za stosowne uzna.

Dyrekcya zresztą oznaczy w udzielonych przez siebie instrukcjach powinności Delegatów i pełnomocników.

§ 102 Rachunki roczne i sprawozdania, ułożone z końcem roku przez Dyrekcją a zatwierdzone przez Zgromadzenie Ogólne, będą w urzędowej gazecie krajowej ogłoszone.

§ 103. Jeżeli c. k. komisarz rządowy dla Towarzystwa postanowionym będzie, ma tenże prawo wszelkiego wglądu w tok spraw Towarzystwa, o ile to w celu spełnienia poleconego mu zadania będzie potrzebnem. Komisarz rządowy ma również prawo sprzeciwiać się uchwałom, któreby w jego mniemaniu uwłaczały statutowi, ustawom lub sprawie publicznej, w którym razie wykonanie uchwały pozostanie w zawieszeniu, dopóki wyższa władza nie rozstrzygnie.

L. Nam. 63480 z r. 1880.

Potwierdza się, że niniejszy statut zgodny w zupełności z statutem zatwierdzonym co do pierwotnej osnowy na mocy upoważnienia Wys. c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 12 Kwietnia 1874 l. 1586 reskryptem c. k. Namiestnictwa z 26 Sierpnia 1874 l. 39825, zaś co do późniejszych zmian, reskryptami namiestniczymi z dnia 2 Listopada 1876 l. 51440 i 25 Sierpnia 1878 l. 43781 na mocy upoważnień tegoż c. k. Ministerstwa z d. 9 Czerwca 1876 l. 6637 i 18 Lipca 1878 l. 6259.

Z c. k. Namiestnictwa

we Lwowie d. 30 Grudnia 1880

w zastępstwie

(L. S.)

Zaleski m. p.

